

**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

**Brussel, 10 december 2003
(OR. en)**

15708/03

LIMITE

**PESC 768
CODUN 50
CONOP 64
COARM 21**

NOTA

van:	de Raad
aan:	de Europese Raad
nr. vorig doc.:	15656/03
Betreft:	Bestrijding van de verspreiding van massavernietigingswapens - Strategie van de EU ter bestrijding van de verspreiding van massa- vernietigingswapens

Hierbij gaat voor de delegaties de tekst van de strategie van de EU ter bestrijding van de verspreiding van massavernietigingswapens, waaraan de Raad op 9 december 2003 zijn goedkeuring heeft gehecht met het oog op de aanneming ervan door de Europese Raad.

**EU-STRATEGIE TER BESTRIJDING VAN DE VERSPREIDING VAN
MASSAVERNIETIGINGSWAPENS**

In Thessaloniki heeft de Europese Raad een verklaring aangenomen over de non-proliferatie van massavernietigingswapens. Op basis van de reeds vastgestelde grondbeginselen hebben de lidstaten toen toegezegd vóór eind 2003 een samenhangende EU-strategie uit te zullen werken, tegen de proliferatiedreiging, en als prioriteit het in juni door de Raad aangenomen EU-actieplan te blijven ontwikkelen en uitvoeren.

Hierbij gaat voor de delegaties het ontwerp van een strategie dat is opgesteld om gestalte te geven aan het in Thessaloniki geuite voornemen.

INLEIDING

1. De verspreiding van massavernietigingswapens en overbrengingsmiddelen daarvoor, zoals ballistische raketten, vormt een toenemende bedreiging voor de internationale vrede en veiligheid. Het stelsel van internationale verdragen en de regelingen inzake exportcontrole hebben de verspreiding van massavernietigingswapens en overbrengingsmiddelen afgeremd, maar een aantal staten streefde c.q. streeft ernaar dergelijke wapens te ontwikkelen. Het gevaar dat terroristen chemisch, biologisch, radiologisch materiaal of splijtstoffen en de overbrengingsmiddelen ervoor in handen krijgen, voegt een nieuwe dimensie aan deze bedreiging toe.

2. Zoals in de Europese Veiligheidsstrategie duidelijk wordt gesteld, mag de Europese Unie deze gevaren niet negeren. De verspreiding van massavernietigingswapens en raketten brengt de veiligheid van onze staten, onze volkeren en onze belangen over de hele wereld in gevaar. Die uitdaging aangaan moet een centraal onderdeel zijn van het externe optreden van de EU. De EU moet vastbesloten optreden en daarbij gebruik maken van alle instrumenten en alle beleidsvormen waarover zij beschikt. Ons doel is zorgwekkende proliferatieprogramma's wereldwijd te voorkómen, te ontmoedigen, tegen te houden en waar mogelijk geheel te doen verdwijnen.

3. Non-proliferatie, ontwapening en wapenbeheersing kunnen een essentiële bijdrage vormen in de wereldwijde strijd tegen het terrorisme, doordat zij de kans verkleinen dat personen die niet uit naam van een staat handelen, zich toegang verschaffen tot massavernietigingswapens, radioactief materiaal en bijbehorende overbrengingsmiddelen. In dit verband verwijzen wij naar de conclusies van de Raad van 10 december 2001 over de gevolgen van de terroristische dreiging voor het beleid van de Europese Unie op het gebied van non-proliferatie, ontwapening en wapenbeheersing.

HOOFDSTUK I DE VERSPREIDING VAN MASSAVERNIEIGINGSWAPENS EN OVERBRENGINGSMIDDELEN DAARVOOR VORMT EEN TOENEMENDE BEDREIGING VOOR DE INTERNATIONALE VREDE EN VEILIGHEID

4. De verspreiding van massavernietigingswapens en overbrengingsmiddelen daarvoor vormt een toenemende bedreiging. De proliferatie is het werk van een klein aantal landen en personen die niet uit naam van een staat handelen, maar vormt een reële dreiging vanwege de verspreiding van technologie en informatie en omdat landen die zich aan proliferatie schuldig maken, elkaar kunnen helpen. Deze ontwikkelingen onttrekken zich aan het huidige stelsel van controleregelingen.

5. Een alsmaar groter wordende proliferatie van massavernietigingswapens doet het gevaar toenemen dat deze wapens door staten worden gebruikt (zoals we tijdens het conflict tussen Irak en Iran hebben gezien) en dat zij in het bezit komen van terroristische groeperingen die acties zouden kunnen ondernemen die erop gericht zijn op grote schaal dood en verderf te zaaien.

6. Proliferatie van kernwapens: het Verdrag inzake de niet-verspreiding van kernwapens (NPV) moet onaangetast blijven. Het heeft bijgedragen tot het afremmen, en in sommige gevallen tot het terugdraaien van de verspreiding van nucleaire militaire vermogens, maar het heeft dit niet geheel kunnen voorkomen. Het in het bezit hebben van kernwapens door staten die geen partij zijn bij het NPV en het niet-nakomen van de bepalingen van het verdrag door staten die dat wel zijn, kunnen de op non-proliferatie en ontwapening gerichte inspanningen ondermijnen.

7. Proliferatie van chemische wapens: Een extra probleem met verificatie- en exportcontrole-regelingen is gelegen in het feit dat het materiaal, de uitrusting en de kennis voor tweërlei gebruik geschikt zijn. Eén manier om het risico in te schatten is bekijken of er in het land kennis aanwezig is om precursoren voor chemische strijdmiddelen te vervaardigen en om wapens van deze middelen te voorzien. Bovendien beschikken verscheidene landen nog steeds over grote voorraden chemische wapens die dienen te worden vernietigd, zoals het Verdrag inzake chemische wapens gebiedt. Het mogelijke bestaan van chemische wapens in staten die geen lid zijn bij dit verdrag baart ook zorgen.

8. Proliferatie van biologische wapens: hoewel voor een doeltreffende verspreiding van biologische wapens gespecialiseerde wetenschappelijke kennis nodig is, waaronder het verkrijgen van dragers voor een doeltreffende verspreiding, neemt het gevaar toe dat voor tweëërlei gebruik geschikte technologie en kennis worden misbruikt tengevolge van de snelle ontwikkelingen in de levenswetenschappen. Het is bijzonder moeilijk zich tegen biologische wapens te verdedigen (aangezien er geen afzender op staat). Bovendien kunnen de gevolgen van het gebruik lastig te beheersen zijn omdat dat afhangt van het gebruikte middel en van de vraag of mensen, dieren dan wel planten het doelwit zijn. Zij kunnen bijzonder aantrekkelijk zijn voor terroristen. In dit verband vormen zowel chemische als biologische wapens een speciale bedreiging.

9. Proliferatie van middelen voor de overbrenging van massavernietigingswapens: er is in toenemende mate reden tot bezorgdheid doordat in verscheidene problematische landen ballistische programma's worden ontwikkeld, evenals autonoom vermogen tot het produceren van lange- en middellange-afstandsraketten, kruisraketten en UAV (onbemande vliegtuigen).

10. Al dit soort wapens kunnen de Europese Unie en haar belangen in ruimere zin rechtstreeks of onrechtstreeks bedreigen. Een aanval met massavernietigingswapens op het grondgebied van de EU houdt het gevaar in van grootschalige ontwrichting, naast de ernstige en onmiddellijke gevolgen in termen van vernieling en slachtoffers. Met name de mogelijkheid dat terroristen gebruik zouden maken van massavernietigingswapens vormt in dit opzicht een rechtstreekse en toenemende dreiging voor onze samenlevingen.

11. In spanningsgebieden waar programma's bestaan voor massavernietigingswapens, worden de Europese belangen potentieel bedreigd, hetzij door conventionele conflicten tussen staten, hetzij door terroristische aanslagen. In die gebieden kunnen buitenlanders, aldaar gelegende of ingezette troepen (op bases of bij externe operaties), en economische belangen (natuurlijke hulpbronnen, investeringen, exportmarkten) worden getroffen, of zij nu het doelwit van zo'n aanslag zijn of niet.

12. Alle staten van de Unie en de instellingen van de EU hebben een collectieve verantwoordelijkheid om deze gevaren te voorkomen door actief bij te dragen aan het tegengaan van de proliferatie.

13. Het situatiecentrum van de EU heeft met gebruikmaking van alle beschikbare bronnen een dreigingsevaluatie gemaakt en zal deze voortdurend bijstellen; wij zullen dit nauwgezet blijven volgen en dit proces blijven steunen, in het bijzonder door meer samen te werken.

HOOFDSTUK II **DE EUROPESE UNIE MAG DEZE GEVAREN NIET NEGEREN. ZIJ MOET EEN DOELTREFFENDE, MULTILATERALE REACTIE OP DEZE DREIGING VINDEN**

14. Om de dreiging die van massavernietigingswapens uitgaat met niet aflatende vastberadenheid aan te pakken, dient een brede benadering te worden gevolgd die een breed spectrum aan acties bestrijkt. Wij zullen ons in onze aanpak laten leiden door:

- onze overtuiging dat een multilaterale aanpak van de veiligheid, met inbegrip van ontwapening en non-proliferatie, de beste manier is om de internationale orde te handhaven en derhalve onze wil om de multilaterale ontwapenings- en non-proliferatie-verdragen en -overeenkomsten te handhaven, uit te voeren en te versterken;
- onze overtuiging dat non-proliferatie in ons algemene beleid moet worden geïntegreerd, waarbij gebruik moet worden gemaakt van alle middelen en instrumenten die ter beschikking van de Unie staan;
- onze vastberadenheid om de multilaterale instellingen die zijn belast met respectievelijk verificatie en handhaving van de nakoming van deze verdragen, te steunen;
- onze visie dat er meer inspanningen moeten worden geleverd om de vermogens inzake beheersing van de gevolgen te versterken en de coördinatie te verbeteren;
- ons ijveren voor strenge nationale en internationaal gecoördineerde uitvoercontrole;
- onze overtuiging dat de EU zich bij het streven naar effectieve non-proliferatie sterk en inclusief moet opstellen en actief moet bijdragen aan internationale stabiliteit;
- onze wil tot samenwerking met de Verenigde Staten en andere partners die onze doelstellingen delen.

Tegelijkertijd zal de EU de diepere oorzaken van de onstabiliteit blijven aanpakken, onder meer door haar inspanningen ten aanzien van politieke conflicten, ontwikkelingshulp, armoedebestrijding en verbetering van de mensenrechtensituatie, op te voeren.

15. Politieke en diplomatieke preventieve maatregelen (multilaterale verdragen en regelingen voor exportcontrole) en inschakeling van de bevoegde internationale organisaties vormen de eerste verdedigingslinie tegen proliferatie. Wanneer die maatregelen (met inbegrip van politieke dialoog en diplomatieke druk) niets uithalen, kunnen dwangmaatregelen in het kader van Hoofdstuk VII van het VN-handvest en op grond van het volkenrecht (sancties, selectief of wereldwijd, onderscheppen van transporten en, waar nodig, het gebruik van geweld) worden overwogen. De VN-Veiligheidsraad moet een centrale rol spelen.

A) *Doeltreffend multilateralisme is de hoeksteen van de Europese strategie voor de bestrijding van de proliferatie van massavernietigingswapens*

16. De EU is gehouden aan het stelsel van multilaterale verdragen dat de wettelijke en normatieve basis biedt voor alle op non-proliferatie gerichte inspanningen. De EU streeft in haar beleid naar het uitvoeren en mondialiseren van de bestaande ontwapenings- en non-proliferatienormen. Met dat doel voor ogen zullen wij ernaar streven dat het Non-proliferatieverdrag, de waarborgovereenkomsten van de Internationale Organisatie voor Atoomenergie en de bijbehorende protocollen, het Verdrag inzake chemische wapens, het B-wapensverdrag en de Haagse Gedragscode wereldwijd worden toegepast en dat het Alomvattend Kernstopverdrag spoedig van kracht wordt. Het beleid van de EU houdt in dat ervoor wordt geijverd dat de verboden op biologische en chemische wapens worden uitgeroepen tot wereldwijd bindende internationale rechtsregels. Het beleid van de EU houdt in dat er wordt gestreefd naar een internationale overeenkomst inzake een verbod op de productie van splijtstoffen voor kernwapens of andere nucleaire explosiemiddelen. De EU zal derde landen helpen hun verplichtingen uit hoofde van multilaterale overeenkomsten en regelingen na te komen.

17. Wil de multilaterale verdragsregeling geloofwaardig blijven, dan moet de doeltreffendheid ervan vergroot worden. De EU zal bijzondere nadruk leggen op een beleid dat gericht is op een betere naleving van de multilaterale verdragsregeling. Een dergelijk beleid moet worden toegespitst op een betere opsporing van belangrijke schendingen en op een strengere handhaving van de door de multilaterale verdragsregeling opgelegde verboden en normen, onder meer door ervoor te zorgen dat schendingen die onder de jurisdictie of de controle van een staat vallen, als misdrijven worden aangemerkt. De rol van de VN-Veiligheidsraad als hoogste scheidsrecht voor de gevolgen van niet-naleving, zoals in de multilaterale regelingen is vastgelegd, moet effectief worden versterkt.

18. Als de EU wil bereiken dat schendingen daadwerkelijk aan het licht komen en niet-naleving wil ontmoedigen, dient zij de bestaande verificatiemechanismen en -systemen zo goed mogelijk te gebruiken en tevens trachten te verbeteren. De EU zal ook de instelling van aanvullende internationale verificatie-instrumenten steunen evenals, indien nodig, het uitvoeren van niet-routinematige inspecties onder internationale controle, bovenop de voorzieningen in het kader van de bestaande verdragsregelingen. De EU is bereid haar politieke, financiële en technische steun voor organisaties die met verificatie zijn belast, waar nodig te versterken.

19. De EU moet haar exportcontrolebeleid en exportpraktijk binnen haar grenzen en daarbuiten versterken, samen met haar partners. De EU zal werken aan een verbetering van de bestaande exportcontrolemechanismen. De EU zal trachten landen die buiten de bestaande regelingen en afspraken vallen, over te halen om doeltreffende criteria voor exportcontrole over te nemen.

B) Het bevorderen van een stabiele internationale en regionale omgeving is een voorwaarde voor het tegengaan van proliferatie

20. De EU is vastbesloten een rol te spelen bij het aanpakken van de problemen met regionale onstabiliteit en onveiligheid en de conflictsituaties die aan heel wat bewapeningsprogramma's ten grondslag liggen, in de wetenschap dat instabiliteit niet in een vacuüm ontstaat. De beste oplossing van het probleem van de proliferatie van massavernietigingswapens is dat landen niet langer van oordeel zijn dat zij deze wapens nodig hebben. Indien mogelijk moeten politieke oplossingen worden gevonden voor de problemen die hen ertoe brengen massavernietigingswapens trachten te verwerven. Naarmate zij zich zekerder voelen, zullen landen meer geneigd zijn de programma's te schrappen: ontwapeningsmaatregelen kunnen leiden tot een positieve spiraal, net zoals wapenprogramma's tot een wapenwedloop kunnen leiden.

21. Daarom zal de EU regionale veiligheidsregelingen en regionale wapenbeheersings- en ontwapeningsprocessen bevorderen. Bij de dialoog van de EU met de betrokken landen moet er rekening mee worden gehouden dat zij in vele gevallen reële en legitieme veiligheidsproblemen hebben, met dien verstande dat de proliferatie van massavernietigingswapens nooit te rechtvaardigen valt. De EU zal deze landen aanmoedigen om af te zien van het gebruik van technologie en faciliteiten die een groot proliferatierisico inhouden. De EU zal de samenwerkingsactiviteiten, die gericht zijn op het verminderen van de dreiging en de hulpprogramma's uitbreiden.

22. De EU is van oordeel dat politieke oplossingen voor al deze problemen, angsten en ambities van landen in gebieden die qua proliferatie het gevaarlijkst zijn, niet gemakkelijk op korte termijn zullen worden gevonden. Daarom is ons beleid erop gericht verontrustende proliferatieprogramma's te voorkomen, te ontmoedigen, tegen te houden en, waar mogelijk, uit te bannen en tegelijk de achterliggende oorzaken ervan aan te pakken.

23. Positieve en negatieve veiligheidsgaranties kunnen een belangrijke rol spelen: zij kunnen zowel een stimulans zijn om af te zien van de verwerving van massavernietigingswapens als een afschrikkende werking hebben. De EU zal een nader onderzoek van deze veiligheidsgaranties stimuleren.

24. Proliferatie van massavernietigingswapens is een mondiale dreiging, die om een wereldwijde aanpak vraagt. Aangezien de veiligheid in Europa nauw verbonden is met de veiligheid en stabiliteit in het Middellandse-Zeegebied, moeten wij bijzondere aandacht schenken aan het probleem van proliferatie in dit gebied.

C) Nauwe samenwerking met belangrijke partners is van cruciaal belang voor het slagen van de wereldwijde bestrijding van de proliferatie

25. Een gemeenschappelijke aanpak en samenwerking met belangrijke partners is van essentieel belang voor een daadwerkelijke uitvoering van de non-proliferatieregeling inzake massavernietigingswapens.

26. Samenwerking met de VS en andere belangrijke partners zoals de Russische Federatie, Japan en Canada is noodzakelijk om de proliferatie wereldwijd met succes te kunnen bestrijden.

27. Om het gevaar van proliferatie, dat voortvloeit uit zwakke punten in de bestuurlijke of institutionele organisatie van sommige landen, aan te pakken en te beperken, moet de EU deze landen aansporen partners te worden in de bestrijding van proliferatie, en wel door een programma aan te bieden voor hulp aan deze landen bij het verbeteren van hun procedures, waaronder de inwerkingtreding en handhaving van strafwetgeving. Hulp moet gepaard gaan met regelmatige gezamenlijke evaluaties, versterking van de geest van samenwerking en opbouwen van vertrouwen.

28. Adequate samenwerking met de VN en andere internationale organisaties zal bijdragen tot het welslagen van de wereldwijde bestrijding van de proliferatie. De EU zal met name (binnen de overeengekomen kaderregelingen) zorgen voor de uitwisseling van informatie en analyses met de NAVO.

**HOOFDSTUK III DE EU MOET GEBRUIK MAKEN VAN AL HAAR
INSTRUMENTEN OM VERONTRUSTENDE PROLIFERATIE-
PROGRAMMA'S WERELDWIJD TE VOORKOMEN, TE
ONTMOEDIGEN, TEGEN TE HOUDEN EN WAAR MOGELIJK
VOLLEDIG UIT TE ROEIEN**

29. De elementen van de strategie van de EU tegen de proliferatie van massavernietigingswapens moeten zonder uitzondering in het beleid worden verwerkt. Ons staat een brede waaier aan instrumenten ter beschikking: multilaterale verdragen en verificatiemechanismen, nationale en internationaal gecoördineerde uitvoercontrole, programma's voor samenwerking ter vermindering van de dreiging, politieke en economische middelen (inclusief handels- en ontwikkelingsbeleid), verbod op illegale aankoopactiviteiten, en als laatste middel, dwangmaatregelen in overeenstemming met het VN-Handvest. Al deze instrumenten zijn noodzakelijk, maar geen enkele volstaat

alleen. We moeten ze allemaal versterken, en per geval de instrumenten inzetten daar waar ze het meest doeltreffend zijn. De Europese Unie beschikt over speciale vermogens en ervaring om dit collectieve streven te ondersteunen. Het is van belang dat de in deze strategie uiteengezette doelen van de EU worden meegewogen in haar beleidsmatige benadering op ieder gebied zodat de doeltreffendheid ervan zo groot mogelijk wordt.

30. Wij hebben besloten om ons bij het uitvoeren van onze strategie te concentreren op de specifieke in dit hoofdstuk genoemde maatregelen. Het is een "levend actieplan" waarvan de uitvoering voortdurend in het oog zal worden gehouden. Het zal om de zes maanden worden herzien en bijgewerkt.

A) *Multilateralisme doeltreffender maken door krachtig op te treden tegen wie zich schuldig maakt aan proliferatie*

1) *Ernaar streven dat de belangrijkste verdragen, overeenkomsten en verificatieregelingen inzake ontwapening en non-proliferatie wereldwijd worden toegepast en indien nodig versterkt.*

- Diplomatieke demarches ter bevordering van het mondialiseren en versterken van multilaterale overeenkomsten, zulks ter uitvoering van het gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 17 november 2003.

2) *De rol van de VN-Veiligheidsraad bevorderen, en de ervaring met het aanpakken van proliferatie vergroten.*

- De Veiligheidsraad onder meer in staat stellen profijt te halen uit onafhankelijke deskundigheid en een grote hoeveelheid direct beschikbare bekwaamheid, met als doel de uitvoering van de verificatie van proliferatie-activiteiten die een potentieel gevaar vormen voor de internationale vrede en veiligheid. De EU zal onderzoeken hoe de unieke verificatie- en inspectie-ervaring van UNMOVIC behouden en benut kan worden, bijvoorbeeld middels de instelling van een werkverband van deskundigen.

3) *Uitbreiding van de politieke, financiële en technische steun voor verificatieregelingen*

- Nu alle lidstaten de aanvullende IAEA-protocollen bekrachtigd hebben, zal de EU zich nog meer inspannen om derde landen ertoe te bewegen deze protocollen te sluiten.

- IJveren voor maatregelen die ervoor zorgen dat elk mogelijk misbruik van civiele programma's voor militaire doeleinden daadwerkelijk wordt uitgesloten.
- Vrijmaken van financiële middelen ter ondersteuning van specifieke projecten die worden geleid door multilaterale instellingen (bijvoorbeeld de IAEA, de Voorbereidende commissie van de CTBT-organisatie en de Organisatie voor het verbod van chemische wapens) die kunnen bijdragen aan de verwezenlijking van onze doelen.
- Bevorderen van uitdagingsinspecties binnen en buiten het kader van het Chemische Wapensverdrag. Hierover zal in de bevoegde organen van dit verdrag worden gesproken, evenals in het kader van de politieke dialoog met derde staten.
- Versterking van het B-wapensverdrag (BTWC) en het Verdrag inzake chemische wapens en, in deze context, verder beraad over verificatie-instrumenten. Het BTWC bevat momenteel geen verificatiemechanisme. De EU moet bezien op welke wijze de naleving kan worden verbeterd. Er zou een deskundigengroep kunnen worden ingesteld om advies te verstrekken over de wijze waarop dat moet gebeuren. De EU zal het voortouw nemen bij het streven naar een aanscherping van de regelgeving inzake de handel in materiaal dat voor de productie van biologische wapens kan worden gebruikt. Ook zal de EU het initiatief nemen ter ondersteuning van de nationale uitvoering van het BTWC (bijvoorbeeld door technische bijstand te verlenen). De EU zal tevens overwegen steun te bieden aan staten die bestuurlijke of financiële problemen ondervinden bij hun nationale uitvoering van het Chemische Wapensverdrag en het B-wapensverdrag.

4) *Intensivering van exportcontrolebeleid en -praktijk, samen met de partners van de exportcontrole-regelingen; waar mogelijk trachten landen die buiten de bestaande regelingen en afspraken vallen, over te halen om doeltreffende criteria voor exportcontrole over te nemen; aanscherping van regels voor exportlanden en Europese coördinatie op dit gebied.*

- De EU in de uitvoercontroleregelingen bij de samenwerking een leidende rol geven door middel van coördinatie van de standpunten van de EU binnen de diverse regelingen, steun voor het lidmaatschap van de toetredende landen en waar passend inschakelen van de Commissie, bevordering van een vangnetbepaling in de regelingen, waar zulks niet al is overeengekomen, verdere intensivering van de informatie-uitwisseling, met name wat betreft gevoelige bestemmingen, gevoelige eindgebruikers en aankooppatronen.

- Vergroting van de efficiëntie van uitvoercontrole in een uitgebreid Europa en het succesvol uitvoeren van een Peer Review ter verspreiding van goede praktijken, met speciale aandacht voor de uitdagingen van de komende uitbreiding.
- Opzetten van een hulpprogramma voor staten die technische kennis nodig hebben op het gebied van exportcontrole.
- Ervoor zorgen dat de Groep van Nucleaire Exportlanden van het bekrachtigen en uitvoeren van het Aanvullend Protocol een voorwaarde maken voor de export van gecontroleerde nucleaire en aanverwante producten en technologie.
- Bevorderen, in de regelingen, van versterkte exportcontrole met betrekking tot de immateriële overdracht van technologie voor tweërlei gebruik, evenals doeltreffende maatregelen inzake vraagstukken over tussenhandel en overlading.
- Meer uitwisseling van informatie tussen de lidstaten. Overwegen om informatie uit te wisselen tussen het Situatiecentrum van de EU en gelijkgezinde landen.

5) *Proliferatiegevoelige goederen, apparatuur en deskundigheid in de Europese Unie beter beveiligen tegen ongeoorloofde toegang en tegen de risico's van bestemmingswijziging.*

- Verbetering van de controle op hoogactieve radioactieve bronnen. Na de aanneming van de Richtlijn van de Raad inzake de controle op hoogactieve ingekapselde radioactieve bronnen, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat zij snel in nationale wetgeving wordt omgezet. De EU moet derde landen ertoe aansporen gelijkaardige bepalingen aan te nemen.
- Waar nodig de fysieke beveiliging verbeteren van nucleair materiaal en nucleaire installaties, waaronder veranderde reactoren en de daarin gebruikte splijtstof.
- Aanscherping, waar nodig, van de nationale wetgeving en controle inzake ziekteverwekkers en toxines (zowel in de lidstaten als in de toetredende landen). Er moet een nauwere samenwerking tussen de structuren voor volksgezondheid, gezondheid en veiligheid op het werk en non-proliferatie tot stand worden gebracht. De mogelijkheden tot de oprichting van een EU-centrum voor ziektebestrijding moeten worden onderzocht, evenals de taken die zo'n centrum zou moeten uitvoeren.

- Dialoog bevorderen met de sector ter vergroting van het bewustzijn. Er zal een initiatief worden genomen om ten eerste een dialoog met de sector in de Europese Unie te stimuleren, teneinde een sterkere bewustmaking met betrekking tot de problemen in verband met massavernietigingswapens te bewerkstelligen, en ten tweede om een dialoog tussen de sectoren van de EU en de VS te bevorderen, in het bijzonder in de biologische tak.

6) *Betere opsporing, controle en onderschepping van illegale handel.*

- Aanneming door de lidstaten van een gemeenschappelijk beleid inzake strafrechtelijke sancties voor illegale export, tussenhandel en smokkel van materiaal dat verband houdt met massavernietigingswapens.
- Overwegen van maatregelen voor de controle op de doorvoer en de overlading van gevoelig materiaal.
- Steun voor internationale initiatieven die gericht zijn op het opsporen, controleren en onderscheppen van illegale ladingen.

B) *Het bevorderen van een stabiele internationale en regionale omgeving*

1) *Versterking van de op het verminderen van de dreiging gerichte samenwerkingsprogramma's van de EU met andere landen, toegespitst op steun voor ontwapening, controle en beveiliging van gevoelig materiaal, gevoelige installaties en deskundigheid.*

- Verlenging na juni 2004 van het programma inzake ontwapening en non-proliferatie in de Russische Federatie.
- Meer financiële middelen voor EU-samenwerking ter vermindering van de dreiging in het licht van de financiële vooruitzichten na 2006. Er moet worden overwogen een specifieke communautaire begrotingslijn voor non-proliferatie en ontwapening van massavernietigingswapens in te stellen. De lidstaten moeten worden aangemoedigd ook op nationale basis bij te dragen. Deze inspanningen zouden onder meer moeten worden gericht op maatregelen ter verhoging van de controle op de deskundigheid, de wetenschap en de technologie op het gebied van non-proliferatie van massavernietigingswapens.
- Instelling van een programma voor bijstand aan staten die technische kennis nodig hebben voor de beveiliging en de controle van gevoelig materiaal, gevoelige installaties en deskundigheid.

2) *Non-proliferatieaangelegenheden inzake massavernietigingswapens moeten onderdeel worden van de politieke, diplomatieke en economische activiteiten van de EU, waarbij wordt gestreefd naar de hoogst mogelijke doeltreffendheid.*

- Integratie van het non-proliferatiebeleid in de ruimere betrekkingen van de EU met derde landen, overeenkomstig de conclusies van de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen van 17 november 2003, onder meer door de opname van de "non-proliferatieclausule" in overeenkomsten met derde landen.
- Meer inspanningen van de Unie om conflicten op te lossen met gebruikmaking van alle haar ter beschikking staande instrumenten, vooral in GBVB- en EVDB-verband.

C) *Nauwe samenwerking met de Verenigde Staten en andere belangrijke partners*

- 1) *Zorgen voor een adequate follow-up van de verklaring van de EU en de VS over non-proliferatie, die tijdens de top van juni 2003 is afgelegd.*
- 2) *Zorgen voor coördinatie en, waar passend, gezamenlijke initiatieven met andere belangrijke partners.*

D) *Opzetten van de noodzakelijke structuren binnen de Unie*

- 1) *Om het half jaar een debat houden over de uitvoering van de EU-strategie, en wel in de Raad Externe Betrekkingen.*
- 2) *Overeenkomstig de in Thessaloniki gemaakte afspraak een eenheid oprichten die zou fungeren als monitoringcentrum, belast met de monitoring van de consequente uitvoering van de EU-strategie en met het vergaren van informatie en inlichtingen, samen met het situatie-centrum. Dit monitoringcentrum zou binnen het secretariaat van de Raad worden opgezet en de Commissie volledig bij zijn werkzaamheden betrekken.*